

Transpordiamet

Valge 4, 11413, Tallinn

peeter.valing@transpordiamet.ee

info@transpordiamet.ee

26.06.2025 4-7/MI/15309

Taotlus

Tartu Ülikooli Eesti mereinstituut soovib käesolevaga Transpordiametilt kogu Eesti mereala sügavusandmeid (resolutsiooniga 10 m või parem).

Transpordiameti poolt esitatud küsimuste vastused on järgmised:

1) juriidilise või füüsilise isiku andmed (äriühingu täisnimi, füüsilise isiku ees- ja perekonnanimi ja tema isikukood)

Tartu Ülikool, Ülikooli 18, 50090 Tartu

Registrikood: 74001073

Andmeid kasutatakse ainult Tartu Ülikooli Eesti mereinstituudi töötajate poolt

2) miks andmeid taotletakse, sh kes on tegelik töö tellija

Mereinstituudi jaoks on mere sügavusandmed kõige olulisem andmekogu, mis on vajalik instituudi põhitegevuste läbiviimiseks. Tööde tellijad on erinevad, suurimas matus

Kliimaministeerium, Keskkonnaagentuur, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, erinevad keskkonnamõju hindamisega tegelevad ettevõtted. Mereinstituut kasutab sügavusandmeid oma tööde teostamiseks (merebioloogilised, füüsikalised, keemilised ja ihtüoloogilised uuringud) ja ei edasta tellijale Transpordiameti sügavusandmeid. Täpsem info on toodud allpool.

3) kuidas andmeid käideldakse, sh kas andmed avalikustatakse. Kui jah, siis mis täpsusastmega ja kas kõik andmed või osaliselt

Sügavusandmeid kasutatakse sisendina mereinstituudi töödes. Sügavuse algandmeid ei avalikustata. Täpsem info on toodud allpool.

4) kas andmeid on vaja edastada muudele isikutele. Kui jah, kas kõik andmed, osa andmetest ja mis täpsusastmega.

Sügavusandmeid ei edastata muudele isikutele.

Alljärgnevalt on toodud täpsem info sügavusandmete kasutamise, tööde iseloomu ja tellijate kohta.

Tartu Ülikooli Eesti mereinstituudi tegevustes on mere sügavusandmetel fundamentaalselt oluline roll. Mere sügavusandmeid kasutatakse tegevuste kõigis etappides: merebioloogiliste, füüsikaliste, keemiliste ja ihtüoloogiliste uuringute välitööde planeerimisel ja läbiviimisel, tulemuste analüüsimisel ja interpreteerimisel ning raporteerimisel. Sügavusandmete vajadus on seotud ka kõikide mereinstituudi tegevuste liikidega: baasteaduslikud uuringud, arendusprojektide rakenduslikud uuringud ja riiklike kohustuste täitmine seoses keskkonnaseire

ja Euroopa Liidu (EL) nõuetega. Kõige olulisemad suunad ja projektid, kus mereinstituut vajab regulaarselt Eesti mere sügavusandmeid, on järgmised:

- Riikliku keskkonnaseire programmi mereseire allprogramm (tellija Kliimaministeerium/Keskkonnaagentuur)
- Eesti riiklik kalandusandmete kogumise programm (tellija Regionaal- ja Põllumajandusministeerium)
- EL Merestrateegia raamdirektiivi (2008/56/EÜ; MSRD) riiklike kohustuste täitmine (tellija Kliimaministeerium)
- EL Loodusdirektiivi (92/43/EMÜ; LD) riiklike kohustuste täitmine (tellija Kliimaministeerium)
- EL Looduse taastamise määruse (EL 2024/1991; LTM) riiklike kohustuste täitmine (tellija Kliimaministeerium)
- Helsingi konventsiooni ehk Läänemere piirkonna merekeskkonna kaitse konventsiooni (HELCOM) riiklike kohustuste täitmine, sh HOLAS, RedList, temaatilised töörühmad (tellija Kliimaministeerium)
- Mere infrastruktuuri rajamise ja hooldamisega (sadamad, laevateed, kaabel- ja torujuhtmed, tuulepargid jmt) seotud keskkonnamõju hindamiste ja keskkonnamõju strateegilise hindamise uuringute läbiviimine (tellijad erinevad KMH litsentsiga ettevõtted, nt Skepast&Puhkim OÜ, OÜ Roheplaan, OÜ Inseneribüroo Steiger jt)

Lisaks nimetatud regulaarsetele tegevustele ja suundadele saab välja tuua hetkel jooksvad või planeeritavad konkreetsed projektid, mille raames mere sügavusandmeid vajame:

- EL Horizon programmi projekt PROTECT BALTIC (juhtpartner HELCOM)
- Meretuulepargi keskkonnamõju hindamine aladel Liivi 1 ja Liivi 2 Liivi lahes (tellija OÜ Inseneribüroo Steiger)
- Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringu koostamine Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile: merepõhja elustiku ja -elupaikade uuringud, kalastiku uuringud (tellija Skepast&Puhkim OÜ)
- Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduste riigi eriplaneering: merekaabli trasside alternatiivide merepõhja elustiku ja -elupaikade uuringud (tellija Skepast&Puhkim OÜ)
- Meretuulepargi keskkonnamõju hindamine alal ELWIND Saaremaast läänes (tellija Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus)
- Meretuulepargi keskkonnamõju hindamine aladel Saare 2.1, Saare 2.2 ja Saare 3 Saaremaast läänes (tegevus eelkonsultatsioonide või hanke menetluse faasis)
- Eesti-Soome elektriühenduse EstLink 3 merekaabli rajamise keskkonnamõju hindamise uuringud (tegevus eelkonsultatsioonide või hanke menetluse faasis)

Varasema praktika kohaselt oleme Transpordiametilt saanud umbes ühe korra aastas väljavõtte kõige uuematest Eesti mere sügavuse andmetest 5-10 m resolutsiooniga. Andmeid hoitakse Tartu Ülikooli sisevõrgus mereinstituudi andmehoidlas, millele on ligipääs ainult mereinstituudi töötajatel. Tartu Ülikoolis on juurutamisel ISO 27001 infoturbe juhtimissüsteemi standard. Standard on juba täielikult rakendatud Tartu Ülikooli Teadusarvutuste keskkuses. Mere sügavusandmete kasutamise otsesed tehnilised vajadused on järgmised:

- Merepõhja elustiku ja elupaikade ja kalastiku uuringute proovipunktide paigutuse planeerimine – sügavusandmed on vajalikud, et tagada uuringupunktide sobiv jaotus sügavusgradiendil ning arvestada põhjareljeefiga ja sellest tingitud elupaigaliste

iseärasustega. Sügavusandmed on olulised ka merebioloogilistes ja kalastiku uuringutes põhjatraali ja muude teaduspüügi vahendite ja allveevideosüsteemide ohutu kasutamise ning sukeldujate ohutuse tagamiseks.

- Merepõhja elustiku ja elupaikade ning kalastiku sonaritööde planeerimine – sügavusandmed on vajalikud, et planeerida sonariga kaardistamise alasid ja mõõtejooni arvestades uuringualade põhjareljeefiga ja sellest tingitud elupaigaliste iseärasustega ning meresõidu ohutusega. Muu hulgas on sügavusandmed vajalikud mereinstituudi autonoomse laeva „Heli“ tööde planeerimiseks ja meresõidu ohutuse tagamiseks.
- Üle-eestiliste merepõhja elustiku ja elupaikade kaardikihtide modelleerimine – mere sügavus ja selle derivaadid (nt nõlvakalle, konarlikkus) on äärmiselt oluline sisend elustiku ja elupaikade leviku modelleerimisel. Üle-eestilistel liikide ja elupaikade levikukaartidel on väga oluline roll EL MSRD, LD ja LTM riiklike kohustuste täitmisel.
- Inimtegevuse objektide ja jälgede digiteerimine – mere sügavusandmete ja selle derivaatide (nt varjutatud reljeef) abil on võimalik digiteerida inimtegevuse objekte (laevateed, sadamate akvatooriumid, kaadamisalad jmt). Digiteeritud tulemusi kasutatakse näiteks EL MSRD raames merepõhja kadude ja häiringute hindamisel.

Sügavusandmed on mereinstituudi jaoks vältimatult oluline sisend tööde planeerimiseks, läbiviimiseks ja mereinstituudi uurimissuundadega seotud väljundite loomiseks. Eesti mereala sügavuse algandmeid ei ole jagatud kolmandate osapooltega ja seda pole plaanis teha ka edaspidi. Tellijatele antakse üle ainult mereinstituudis loodud mereuuringute sisu (merebioloogiliste, füüsikaliste, keemilised, ihtioloogilised uuringute tulemused), mitte uuringutes kasutatud Transpordiameti sügavusandmed. Uuringute aruannetes on Transpordiametilt pärinevaid sügavusandmeid vajadusel esitatud joonistena, mille detailsuse aste ja praktiline kasutatavus on madalamad kui avalikest allikatest pärinevatel andmetel (nt Maa- ja Ruumiameti Merealade kaardirakendus, Transpordiameti kaardirakendus Nutimeri). Vajadusel oleme valmis rakendama andmete hoiustamisele ja kasutamisele täiendavaid Transpordiameti või teiste riigiasutuste seatud nõudeid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Markus Vetemaa
direktor
TÜ Eesti mereinstituut
Mäealuse 14, 12618 Tallinn

Kristjan Herkül
kristjan.herkul@ut.ee, tel. 6718929
TÜ Eesti mereinstituudi
merebioloogia kaasprofessor